

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2017, în cauza penală privind-l pe

Barbăneagră Daniel Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx,
xx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 02.06.2017 – 04.09.2017;*

2. *instanța de apel: 22.09.2017 – 29.11.2017;*

3. *instanța de recurs ordinar: 15.02.2018 – 21.03.2018.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 04.09.2017, Barbăneagră Daniel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui Barbăneagră Daniel a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

A fost respinsă cererea de încasare din contul lui Barbăneagră Daniel a cheltuielilor judiciare suportate în cadrul urmăririi penale și anume 2468 lei, pentru raportul de expertiză.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Barbăneagră Daniel fiind minor, la 16.04.2017 aproximativ la orele 21:00, fără a deține permis de conducere, conducând motocicletă de model „Viper”, fără număr de înmatriculare, pe strada centrală din satul Rădenii-Vechi, raionul Ungheni, în fața gospodăriei cet. Bujor Gheorghe din același sat, din cauza vitezei excesive a tamponat pietonului Lapteacru Ion care se afla în stradă.

În rezultatul accidentului rutier, a survenit decesul pietonului Lapteacru Ion.

Conform răspunsului nr. 01-12/725 parvenit de la IMSP Spitalul raional Ungheni, în proba biologică (sânge) prelevată de la cet. Barbăneagră Daniel, la 16.04.2017 ora 23:15 min., concentrația alcoolului etilic reprezenta 0,42 g/l, iar conform art. 134¹² alin. (2) Cod penal, prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l.

Astfel, Barbăneagră Daniel a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM Nr. 357 din 13.05.2009, prevăzute de art. 10 alin. (2) pct. 1), conform căruia „*persoana care conduce un vehicol trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său*”, prevederile pct. 14 lit. a) conform căruia „*conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe de natură să-i afecteze capacitatea de conducere*”, pct. 45 sub pct. 1), 2) care prevede că „*conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologice ce influențează atenția și reacția; b) dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a autovehiculului; d) situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, ignorând prevederile pct. 47 alin. (1) lit. a) a RCR care prevede că „*limita de deplasare în localități este de 50 km/oră*”.*

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate.*

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ghenadie Basoc, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în ce privește latura civilă și anume a încasa de la Barbăneagră Daniel suma de 2468 lei, care reprezintă costul raportului de expertiză nr. 50 din 17.05.2017 care urmează a fi trecute în contul statului.

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că, sentința nominalizată este ilegală și urmează a fi casată din următoarele considerente: cheltuielile judiciare în procesul penal sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal din care fac parte și cheltuielile pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei, cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, prevederile Legii nr. 68 din 14.04.2017 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, care prevede expres în art. 75, art. 6 alin. (1) din Convenție și

garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să îi determine drepturile și obligațiile civile.

3.1. La data de 12.09.2017 procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ghenadie Basoc, a depus apel suplimentar prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței din 04.09.2017, din motivul ilegalității acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Barbăneagră Daniel să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de 264 alin. (4) Cod penal, prin care a-i stabili o pedeapsă sub formă de 2 ani și 8 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. A suspenda condiționat executarea pedepsei conform art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 2 ani. A încasa de la Barbăneagră Daniel suma de 2468 lei, care reprezintă costul raportului de expertiză nr. 50 din 17.05.2017 care urmează a fi trecute în contul statului.

În motivarea apelului a indicat că, sentința trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, bazându-se pe principiile generale ale efectuării justiției. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală, și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecvitate. Instanța de judecată nu a ținut cont de minoratul inculpatului, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, considerând că nu există temeiuri de aplicare în privința inculpatului a prevederilor art. 79 Cod penal.

În Hotărârea explicativă al Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11 noiembrie 2013, „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale” în pct. 10 este specificat că, „potrivit prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară care nu este obligatorie (cu sau fără) prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlăturată, iar în cazul în care pedeapsa complementară este obligatorie aceasta poate fi înlăturată numai în condițiile art. 79 alin. (1) Cod penal”.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal, reieșind că la momentul comiterii infracțiunii, inculpatul era minor, maximul pedepsei pentru infracțiunea încriminată s-a redus cu jumătate. Ținând cont că, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor acumulate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod penal, limitele pedepsei cu închisoare au fost reduse cu 1/3, astfel limitele maxime și minime ale pedepsei constituind 2 ani și 8 luni. Reieșind din noile limite ale pedepsei stabilite ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, minimul pedepsei consituia 2 ani și 8 luni, iar instanța fără a constata temeiuri pentru aplicarea art. 79 Cod penal, a aplicat o pedeapsa sub limita prevăzută de lege fără aplicarea pedepsei complementare care în cazul dat este obligatorie.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2017, au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ghenadie Basoc, împotriva sentinței Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 04.09.2017, casată

sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Barbăneagră Daniel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, cu numirea pedepsei în baza acestei legi și în corespundere cu prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare în mărime de 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de 2 ani.

În rest dispozițiile sentinței, în latura corpurilor delictive și a plăților în urma efectuării expertizei judiciare în mărime de 2468 lei, au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Barbăneagră Daniel în baza art. 264 alin. (4) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate.*

Instanța de apel a menționat că, la individualizarea pedepsei în cazul minorilor instanța urmează să țină seama de nevoile speciale și variate ale minorilor și de diversitatea măsurilor posibile, prevăzute de lege de aplicare a pedepsei copilului. O asemenea atitudine față de minorii delincvenți este prevăzută în Ansamblul de reguli minime ale Organizației Națiunilor Unite pentru minori.

La stabilirea pedepsei inculpatului Barbăneagră Daniel, instanța de apel ținând cont de faptul că acesta în cadrul examinării cauzei în instanța de fond vina de cele imputate a recunoscut-o, a săvârșit infracțiunea fiind minor, anterior nu a fost judecat, este la prima abatere a conchis că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă în condițiile numirii unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, păstrând termenul de pedeapsă numit de instanța de fond, indicând și prevederile art. 79 Cod penal.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind necesitatea încasării de la inculpatul Barbăneagra Daniel a sumei de 2468 lei în calitate de cheltuieli judiciare în suma dată, precum și solicitarea numirii pedepsei complementare care chipurile instanța de fond nu a numit-o, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Prin sentința judecătoreiei Ungheni (sediul central) din 04.09.2017, Barbăneagră Daniel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Deci, solicitarea procurorului este nefondată, pe motivul că instanța de fond i-a numit pedeapsa complementară inculpatului pe un termen de 4 ani.

Referitor la solicitarea privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2468 lei, instanța de apel a reiterat că, sumele pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 50 din 17.05.2017, reprezintă un act procesual și a fost dispus din motiv că, constituie o măsură procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, raportul de expertiză indicat supra, a fost dispus având la bază dispozițiile imperative prevăzute la art. 143 Cod de procedură penală, astfel, instanța de apel a reiterat că alin. (2) al normei indicate prevede că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se fac din contul mijloacelor bugetului de stat.

S-a reținut că expertiza în cauză a fost ordonată de către organul de urmărire penală/procuror, în vederea constatării survenirii decesului cet. Lapteacru Ion, care a survenit în urma tamponamentului cardiac cauzat de trauma închisă a cutiei toracice, fractura coastelor 2, 3, 4 cu ruptura peretelui trunchiului pulmonar.

În sensul dat, instanța de apel a constatat faptul că, sumele date suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă plăți ce urmează a fi trecute din bugetul statului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea încasării cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs invocă următoarele:

- consideră neargumentată excluderea încasării de la Barbaneagra Daniel în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 2468 lei de către instanțele de judecată pe motiv ca expertiza judiciara nr. 50 din 17.05.2017 reprezintă un act procedural și a fost dispus din motiv ca constituie o măsură procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării, astfel este obligația statului de a-și asuma cheltuielile aferente procesului penal;

- instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, conform căruia cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, titularul acestuia invocă de drept temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Din conținutul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel adoptată în latura civilă, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, care a respins cererea procurorului de a fi încasate din contul lui Barbăneagră Daniel în contul statului suma de 2468 lei pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 50 din 17.05.2017 pentru constatarea cauzei morții cet. Lapteacru Ion.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căroră această instanță s-a expus întemeiat și pe care le susține și instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor în sumă de 2468 lei, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de recurs reține, că expertiza menționată supra, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpatul

Barbăneagră Daniel, a sumei de 2468 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei în prezenta cauză.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal, consideră că nu și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea respingerii încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de procuror sunt nefondate, fapt ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Barbăneagră Daniel Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă

Pronunțată integral la **21 martie 2018**.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana